

Toelichting vrijstellingen 2021-2022

Versie : 1v2

Datum : 29 september 2021

Capabel Onderwijs
Postbus 24066
3502 MB Utrecht
www.capabel.nl

Inleiding

Je kunt bij de examencommissie een verzoek tot vrijstelling indienen voor het afleggen van een of meer examens of examenonderdelen en/of de inspanningsverplichting Burgerschap.

Deze toelichting bevat uitgebreide informatie over vrijstelling(en). Om teleurstelling te voorkomen is het van belang dat je deze toelichting zorgvuldig leest.

Een eventuele vrijstelling is gebaseerd op diverse wet- en regelgeving:

- Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB)
- Examen- en kwalificatiebesluit EKB
- kwalificatiestructuur
- enz.

De materie is complex, je moet echt even de tijd nemen om deze informatie goed te lezen en afdoende bewijslast te verzamelen.

Gebruik voor jezelf een vinklijstje om op basis van de informatie aan te geven dat je denkt in aanmerking voor vrijstelling te komen. Als bijlage is een voorbeeld opgenomen. Na het verzamelen van je bewijslast dien je het vrijstellingsverzoek in.

De examencommissie besluit of je wel of niet in aanmerking komt voor vrijstelling, op basis van:

- geldende wet- regelgeving
- je verzoek
- de bewijslast bij je verzoek.

Je ontvangt een besluit van de examencommissie van Capabel Onderwijs, over het wel of niet toekennen van een vrijstelling, in je MijnCapabel mailbox.

Examencommissie
Capabel Onderwijs

Inhoudsopgave

1	Belangrijke informatie vooraf	4
2	Beroepsgerichte examinering	5
2.1	Eerder behaald mbo-diploma, mbo-certificaat of mbo-verklaring	5
2.2	Examinering bij externe exameninstelling of -organisatie	6
3	Keuzedelen	8
4	Nederlandse taal	10
4.1	Nederlandse taal geheel	10
4.2	Nederlandse taal Centraal examen	11
4.3	Nederlandse taal Instellingsexamen	13
4.4	Nederlandse taal spreken, gesprekken voeren en/of schrijven	14
5	Engels	16
5.1	Engels geheel	16
5.2	Engels Centraal examen	18
5.3	Engels Instellingsexamen	19
5.4	Engels spreken, gesprekken voeren en/of schrijven	20
6	Rekenen	22
7	BPV-uren	23
8	Burgerschap	24
9	Loopbaan	25

1 Belangrijke informatie vooraf

- Een vrijstellingsverzoek kun je uitsluitend *tot 30 werkdagen na de startdatum* van de opleiding digitaal indienen via het "Aanvraagformulier Vrijstellingen".
- Een vrijstellingsverzoek kan *eenmalig* gedaan worden.
- Een vrijstellingsverzoek doe je *gelijktijdig* voor alle examenonderdelen waarvoor je verwacht in vrijstelling te kunnen krijgen. Je dient dus *één* vrijstellingsverzoek in.
- Het digitale aanvraagformulier vind je op MijnCapabel onder aanvragen (rechts boven in het scherm).
- Toegekende vrijstellingen zijn maximaal 3 jaar geldig na de startdatum van je opleiding.
- Indien wet- en regelgeving wijzigt kan een vrijstelling vervallen.

Vrijstellingsverzoeken worden alleen in behandeling genomen wanneer:

- het aanvraagformulier volledig is ingevuld;
- de bewijslast relevant is en voldoet aan de vereisten, per onderdeel waar de vrijstelling voor wordt aangevraagd.

Per vrijstellingsverzoek moet je bewijs uploaden. Als je meerdere vrijstellingen aanvraagt (Nederlandse taal, rekenen, et.) is soms hetzelfde bewijsstuk van toepassing, bijvoorbeeld een eerder behaald mbo-diploma. Omdat een vrijstellingsbesluit per examen(onderdeel) genomen moet worden kan het dus voorkomen dat je meerdere keren dezelfde bewijslast uploadt.

Als je bewijslast op *details* ontoereikend is, ontvang je éénmalig een verzoek om de bewijslast compleet of toereikend te maken. Voorbeelden zijn:

- Het bewijsstuk is *niet* afgegeven door een examencommissie maar door de administratie van een erkende mbo-instelling.
Je zorgt dan dat er alsnog een bewijsstuk aangeleverd wordt wat wel afgegeven en ondertekend is door de examencommissie van een erkende instelling.
- De upload, de bewijslast, is onscherp of delen zijn weggevallen.
Je doet de upload opnieuw, compleet en leesbaar (scherp).

Indien dit van toepassing ontvang je een dergelijk verzoek via je MijnCapabel e-mail.

Je dient binnen *10 werkdagen* te reageren, gerekend vanaf de verzenddatum van het e-mailbericht, met het verzoek tot aanvulling en/of verduidelijking. Als je niet binnen 10 werkdagen reageert, komt je vrijstellingsverzoek te vervallen. Je reageert uitsluitend door een reply op het ontvangen e-mailbericht.

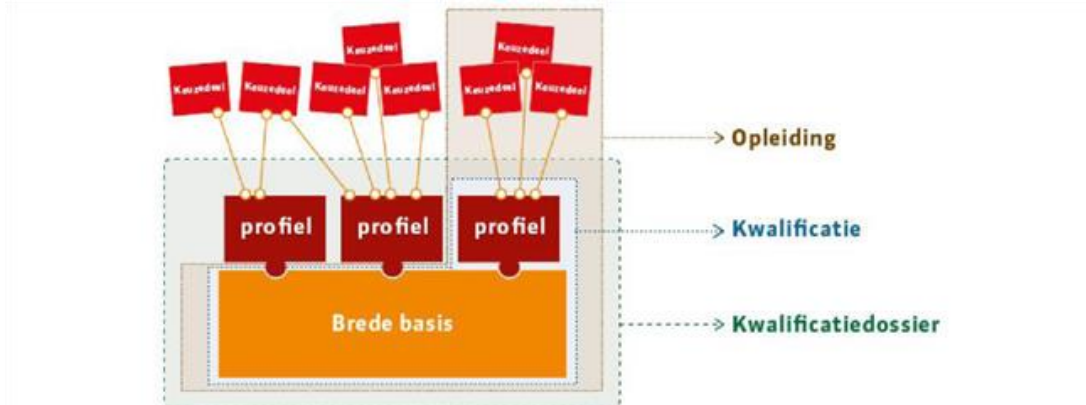
Als je bewijslast niet voldoet, ontvang je een afwijzing van je vrijstelling. Je kan niet opnieuw een vrijstellingsverzoek indienen. Je leest in deze toelichting dan ook vaak: *je bewijslast is cruciaal.*

Tegen een vrijstellingsbesluit kan je niet in bezwaar gaan.

2 Beroepsgerichte examinering

2.1 Eerder behaald mbo-diploma, mbo-certificaat of mbo-verklaring

Vrijstelling is mogelijk indien je eerder *dezelfde* beroepsinhoud met een examen (voldoende, 6 of hoger) behaald hebt. De beroepsinhoud van mbo-opleidingen staat beschreven in een landelijk vastgesteld kwalificatiedossier met daarin profielen (beroepen). Uitsluitend als je eerder behaalde examenresultaat gelijkwaardig is aan de beroepsinhoud van het kwalificatiedossier van je opleiding, waarvoor je nu ingeschreven bent, is vrijstelling mogelijk.

Of een eerder behaald examenresultaat gelijkwaardig is aan de huidige beroepsinhoud is vaak te herleiden op basis van:

- een examentitel, veelal een titel van het werkproces;
- het crebonummer van de opleiding waarvoor je nu ingeschreven bent *en* het crebonummer van de opleiding waarbinnen je eerder het examen behaalde.

Deze crebonummers moeten gelijk zijn.

Het crebonummer van je opleiding bij Capabel Onderwijs, titels werkprocessen e.d. vind je in de Studiewijzer van je opleiding op MijnCapabel. Op het bewijsstuk wat je meestuurt bij een vrijstellingsaanvraag moet hetzelfde crebonummer voorkomen.

Een voorbeeld:

Je bent ingeschreven bij Capabel Onderwijs om de mbo-opleiding tot Verzorgende-IG te volgen:

Huidige kwalificatiedossier crebonummer **23268** (vanaf 1-8-2020)

Verzorgende-IG:

Kerntaak B1-K1: Bieden van zorg en ondersteuning

Werkproces B1-K2-W1: **Zorgt voor professionele ontwikkeling (Reflectieve EPB professional)**

Eenzelfde werkproces komt voor in het mbo-certificaat Individuele zorg verlenen:

Mbo-certificaat: crebonummer C0053 deels **23268**

Kerntaak C1-K1: Bieden van zorg en ondersteuning (deels, sommige werkprocessen)

Werkproces C1-K2-W1: **Zorgt voor professionele ontwikkeling (Reflectieve EPB professional)**

Indien je bijvoorbeeld het mbo-certificaat – dus examens – Individuele zorg verlenen C0053 hebt behaald, kan je vrijstelling aanvragen voor het examen van het werkproces: Zorgt voor professionele ontwikkeling (Reflectieve EPB professional).

Alleen bij gelijkwaardigheid kan dus mogelijk vrijstelling verleend worden voor een (of meerdere) beroepsgericht examen(s) in je huidige opleiding.

Bewijslast

- kopie mbo-diploma, mbo-certificaat of mbo-verklaring waaruit de overeenkomst blijkt met:
 - een actueel examen;
 - titel werkproces;
 - code werkproces;
 - crebonummer van het mbo-diploma, mbo-certificaat of mbo-verklaring gelijk aan de opleiding waarvoor je nu ingeschreven bent bij Capabel Onderwijs;
- kopie resultatenlijst waaruit blijkt dat je voor het desbetreffende specifieke examen, waarvoor je vrijstelling aanvraagt, tenminste voldoende of 6 behaald hebt;
- afgegeven en ondertekend door een examencommissie van een erkende mbo-instelling.

2.2 Examinering bij externe exameninstelling of -organisatie

Bij opleidingen waarbij de beroepsgerichte examinering gedaan wordt door of bij een externe exameninstelling, besluit deze exameninstelling of -organisatie over de toekenning of afwijzing van een vrijstellingsverzoek.

Dit is bijvoorbeeld van toepassing bij examinering in de Beveiliging door SVPB of voor (zelfstandig) werkend kok door SVH.

- Je vraagt de vrijstelling aan bij de examencommissie van Capabel Onderwijs.
- Capabel Onderwijs stemt af met de externe exameninstelling of -organisatie.
- De externe instelling of organisatie besluit of je vrijstelling wordt toegekend of niet.
- De examencommissie van Capabel Onderwijs stelt je op de hoogte van het besluit en registreert het vrijstellingsbesluit.

Op de website van de externe exameninstelling of -organisatie is veelal informatie te vinden over vrijstellingsmogelijkheden.

Bewijslast

- Een kopie diploma of certificaat waaruit (actuele) bekwaamheid blijkt van kennis, kunde, vaardigheden en houding in relatie tot de opleiding waarvoor je bent ingeschreven bij Capabel Onderwijs.
- Een kopie resultatenlijst waaruit blijkt dat je voor het desbetreffende specifieke onderdeel, waarvoor je vrijstelling aanvraagt, tenminste voldoende of 6 behaald hebt.
- Bewijslast is afgegeven en ondertekend door (een lid van) de examencommissie van de exameninstelling of -organisatie.

Goed om te weten bij beroepsgerichte vrijstellingsverzoeken

De mogelijkheden voor een beroepsgerichte vrijstelling zijn beperkt. Dit vanwege vereiste actuele beheersing van kennis, kunde en vaardigheden binnen de context van het beroep waarvoor je opgeleid wordt. Indien je geen vrijstelling toegekend krijgt en je beheerst volgens je

praktijkbegeleider (BPV/stage) de kennis, kunde, vaardigheden en houding die voldoet aan het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar is (vervroegd) examen afleggen een optie. Om het examen af te leggen dien je te voldoen aan de voorwaarden, zie hiervoor de Examenwijzer van je opleiding.

Als je vrijstelling hebt ontvangen voor een examen krijg je *geen* vrijstelling voor lessen of BPV. Het “onderhouden” van je beroepsvaardigheden is de reden hiervoor. Je zult (waarschijnlijk) opdrachten sneller kunnen doen/behalen.

Bij het behalen van je diploma of certificaat, waarvoor je in opleiding bent, dien je te voldoen aan de zak-slaagbeslissing geldend op het moment van diplomering. Een vrijstelling kan hier onderdeel vanuit maken. Het eerder behaalde resultaat wordt bij vrijstelling geregistreerd¹ als examenresultaat in je huidige opleiding. Het eerder behaalde resultaat, voldoende / goed of cijfer, weegt dus mee in de besluitvorming bij diplomering (berekening van de kerntaak) van je huidige opleiding.

Op de resultatenlijst bij het te behalen mbo-diploma, waarvoor je nu bent ingeschreven, wordt bij een kerntaak in de kolom *resultaat* het woord vrijstelling vermeld en het (eerder) behaalde resultaat, bij uitstroom met diploma.

¹ Een externe exameninstelling of -organisatie kan anders besluiten. Een vrijstelling kan bijvoorbeeld altijd gewaardeerd worden met een 6, ongeacht het eerdere resultaat.

3 Keuzedelen

De vrijstellingsregeling keuzedelen is ingewikkeld, lees deze informatie dan ook met aandacht. Je kunt vrijstelling aanvragen voor een keuzedeel dat in het keuzedeelpakket zit van de huidige opleiding waarvoor je ingeschreven bent bij Capabel Onderwijs. Als het keuzedeel *niet* in het keuzedeelpakket van de opleiding zit en wel (landelijk) gekoppeld is aan de kwalificatie, kan je ook vrijstelling aanvragen. De koppelingen, overlap met kwalificatie en kwalificatiedossier worden bepaald door de Stichting Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven (SBB). Om het zo duidelijk mogelijk te maken hebben we de opties in een schema gezet.

Keuzedeel eerder behaald zit in keuzedeelpakket van de huidige opleiding	→	→	Vrijstelling mogelijk, indien het verzoek, de bewijslast en het resultaat voldoet	De examencommissie neemt een besluit	Vrijstelling indien bewijslast en resultaat voldoet
					Geen vrijstelling indien bewijslast of resultaat <i>niet</i> voldoet
Keuzedeel eerder behaald zit <i>niet</i> in keuzedeelpakket van de huidige opleiding	Capabel Onderwijs beoordeelt of koppeling aan huidige opleiding is toegestaan	Koppeling mogelijk en geen overlap huidige kwalificatie	Vrijstelling mogelijk, indien het verzoek, de bewijslast en het resultaat voldoet	De examencommissie neemt een besluit	Vrijstelling indien bewijslast en resultaat voldoet
		Koppeling <i>niet</i> mogelijk of <i>overlap</i> huidige kwalificatie	Vrijstelling <i>niet</i> mogelijk		Geen vrijstelling indien bewijslast of resultaat <i>niet</i> voldoet

Heb je eerder een keuzedeel

- Nederlandse taal 3F behaald bij een mbo-2 of mbo-3 opleiding; of
- rekenen 3F behaald bij een mbo-2 of mbo-3 opleiding; of
- Engels A2/B1, B1/B2 behaald bij een mbo-3 opleiding;

dan kan je vrijstelling aanvragen voor een of meerdere generieke onderdelen in je te volgen opleiding. Zie hiervoor de hoofdstukken taal en/of rekenen.

Je kunt geen vrijstelling aanvragen voor zowel het generieke deel 2F *en* het keuzedeel Nederlandse taal 3F, als je eerder Nederlandse taal 3F behaalde en je nu een opleiding volgt waar het generieke referentieniveau 2F is en waaraan het keuzedeel Nederlands 3F aan gekoppeld is. Dan dien je pakket te kiezen met andere keuzedelen.

Goed om te weten vrijstellingsverzoek keuzedelen

De examenresultaten keuzedelen tellen mee in de zak/slaagbeslissing mbo-diplomering (zie Examenwijzer). De examencommissie Capabel Onderwijs verleent uitsluitend vrijstelling voor keuzedelen die je eerder behaald hebt met een voldoende, 6 of hoger. De code van het keuzedeel en het specifieke resultaat van het keuzedeel, waarvoor je vrijstelling aanvraagt, dienen deel uit te maken van de bewijslast bij je aanvraag vrijstelling.

Als je vrijstelling hebt ontvangen voor een keuzedeel krijg je *geen* vrijstelling voor lessen of BPV.

Je dient namelijk bij iedere mbo opleiding te voldoen aan de keuzedeelverplichting.

De keuzedeelverplichting is de omvang van de studiebelasting die bij een mbo-2, mbo-3 en mbo-4 opleiding landelijk is vastgesteld. Je kunt de lessen en de BPV volgen van het keuzedeel waarvoor je vrijstelling ontvangen hebt volgen om je kennis, kunde en vaardigheden te onderhouden.

Je kunt ook een ander keuzedeel kiezen en volgen, uit de keuzedeelpakketten van de opleiding waarvan de studiebelasting gelijk is (3, 6 of 9 weken). Indien je dit (extra) keuzedeel behaald volgens de zak-slaagbeslissing wordt het op het diploma vermeld.

Bij het behalen van je diploma of certificaat, waarvoor je in opleiding bent, dien je te voldoen aan de zak-slaagbeslissing geldend op het moment van diplomering. Een vrijstelling kan hier onderdeel van uitmaken. Het eerder behaalde resultaat wordt bij vrijstelling geregistreerd² als examenresultaat in je huidige opleiding. Het eerder behaalde resultaat, voldoende / goed of cijfer, weegt dus mee in de besluitvorming bij diplomering van je huidige opleiding.

Op de resultatenlijst bij het te behalen mbo-diploma, waarvoor je nu bent ingeschreven, wordt bij uitstroom met diploma bij de titel van het keuzedeel het woord *vrijstelling* vermeld en het (eerder) behaalde resultaat.

² Een externe exameninstelling of -organisatie kan anders besluiten. Een vrijstelling kan bijvoorbeeld altijd gewaardeerd worden met een 6, ongeacht het eerdere resultaat.

4 Nederlandse taal

De examinering Nederlandse taal bestaat uit de volgende onderdelen:

- Een Centraal examen (CE of COE) Nederlandse taal, lezen en luisteren (1);
- Het Instellingsexamen Nederlandse taal bestaat uit:
 - Nederlandse taal spreken (2);
 - Nederlandse taal gesprekken voeren (3);
 - Nederlandse taal schrijven (4).

Je kunt vrijstelling aanvragen per onderdeel (1 t/m 4) of voor het geheel Nederlandse taal, dit is afhankelijk van je eerder behaalde resultaten. Kijk eerst of je in aanmerking kan komen voor een vrijstelling Nederlandse taal geheel. Is dat niet het geval lees dan de informatie per onderdeel.

4.1 Nederlandse taal geheel

Om voor Nederlandse taal (1 t/m 4) als geheel een vrijstelling te kunnen verkrijgen dien je met het eerder behaalde eindresultaat te voldoen aan de actuele zak-slaagbeslissing op het moment dat je diplomeert voor de opleiding waarvoor je nu ingeschreven bent bij Capabel Onderwijs.

- Mbo-2 Nederlandse taal, referentieniveau 2F, eindcijfer 5;
- Mbo-3 Nederlandse taal, referentieniveau 2F, eindcijfer 5;
- Mbo-4 Nederlandse taal, referentieniveau 3F eindcijfer 5;

Mits daar een 6 voor Engels (te behalen of via vrijstelling) tegenover staat, bij diplomering voor je huidige mbo-opleiding waarvoor je ingeschreven bent bij Capabel Onderwijs. Of andersom, een 6 voor Nederlandse taal en een 5 voor Engels (te behalen of via vrijstelling).

Om dit aan te tonen is je bewijslast cruciaal. Vrijstelling is aan te vragen als je eerder in het mbo Nederlandse taal behaalde of een havo- of vwo-diploma hebt behaald. Met een hbo-diploma is een vrijstelling Nederlandse taal niet mogelijk, omdat hbo geen koppeling heeft met de referentieniveaus zoals van toepassing binnen het mbo.

Eerder behaalde mbo resultaten

- Je hebt Nederlandse taal (geheel, 1t/m4) behaald in een eerdere mbo-opleiding of bij het keuzedeel Nederlandse taal op hetzelfde referentieniveau of hoger met tenminste eindcijfer 5.
- Het mbo eindcijfer Nederlandse taal 2F met 5 of hoger, is behaald in het studiejaar 2015-2016 (1-8-2015 t/m 31-7-2016) of later.
- Het mbo eindcijfer Nederlandse taal 3F met 5 of hoger, is behaald in het studiejaar 2014-2015 (1-8-2014 t/m 31-7-2015) of later.
- Het mbo keuzedeel Nederlands 3F (K0071) is behaald met tenminste eindcijfer 5.

Bewijslast

- Een kopie mbo-diploma of mbo-verklaring en resultatenlijst waaruit blijkt dat Nederlandse taal met tenminste een gelijkwaardig referentieniveau en eindcijfer 5 behaald is. Het bewijsstuk is afgegeven na 1-8-2015.
- De kopie resultatenlijst bevat een cijfer voor het Centraal examen (COE), een cijfer voor het Instellingsexamen Nederlandse taal, een gemiddeld eindcijfer en het referentieniveau.
- Bewijslast is afgegeven en ondertekend door (een lid van) de examencommissie van de exameninstelling of -organisatie.

Goed om te weten **mbo**

Op de resultatenlijst bij het te behalen mbo-diploma, voor de opleiding waar je nu bent ingeschreven, moet in de kolom *onderdeel* "vrijstelling mbo" vermeld worden. Ook worden de (eerder) behaalde cijfers van het:

- Centraal examen
- instellingsexamen en
- gemiddeld eindcijfer

vermeld, bij uitstroom met diploma. Vandaar dat de bewijslast de afzonderlijke resultaten dient te bevatten.

Eerder behaalde **havo of vwo** resultaten

- Je hebt Nederlandse taal op havo- of vwo-niveau behaald met eindcijfer 5 of hoger.
- Het eindcijfer Nederlands is behaald in het studiejaar 2013-2014 (1-8-2013 t/m 31-7-2014) of later. Vanaf dit schooljaar zijn de examens havo en vwo afgenomen op referentieniveau 3F. *Het referentieniveau bij havo of vwo is 3F en geeft vrijstelling voor 2F en 3F.*
- Bewijslast is afgegeven en ondertekend door (een lid van) de examencommissie van de exameninstelling of -organisatie.

Goed om te weten **havo of vwo**

Op de resultatenlijst bij het te behalen mbo-diploma, voor de opleiding waar je nu bent ingeschreven, moet in de kolom *onderdeel* vrijstelling havo of vwo vermeld worden. Ook worden de (eerder) behaalde cijfers vermeld:

- Centraal examen bestaat uit het gemiddelde van het Centraal examen Nederlands havo of vwo en het schoolexamen luisteren havo of vwo.
Indien je het havo of vwo diploma behaalde in schooljaar 2019/2020 is het schoolexamen het eindcijfer (vanwege Covid-pandemie ministerieel besluit geen centrale examen) Op je resultatenlijst bij het behalen van je mbo-opleiding waarvoor je nu ingeschreven bent, wordt bij Nederlandse taal alleen het eindcijfer vermeld (niet Centraal examen en Instellingsexamen apart).
- Instellingsexamen bestaat uit gemiddelde spreken, gesprekken en schrijven havo of vwo schoolexamen.
- Gemiddeld eindcijfer op het mbo uit bestaat uit gemiddelde Centraal examen en Instellingsexamen vermeld, bij uitstroom met diploma. Vandaar dat de bewijslast de afzonderlijke resultaten dient te bevatten.

Goed om te weten **algemeen**

Kom je niet in aanmerking voor een gehele vrijstelling is het misschien mogelijk om voor het centraal of Instellingsexamen vrijstelling aan te vragen. Zie de volgende pagina's.

4.2 Nederlandse taal Centraal examen

Om voor het onderdeel Centraal examen (veelal CE of COE genoemd) Nederlandse taal vrijstelling te kunnen verkrijgen dien je het Centraal examen Nederlandse taal eerder behaald te hebben op hetzelfde referentieniveau of hoger met tenminste eindresultaat 6.

Om dit aan te tonen is je bewijslast cruciaal. Vrijstelling is aan te vragen als je eerder in het mbo het Centraal examen (CE of COE) Nederlandse taal behaalde. Of als je op de havo of vwo het Centraal examen Engels en schoolexamen luisteren behaalde.

Eerder behaald resultaat mbo

- Centraal examen Nederlandse taal 2F als onderdeel van een mbo-opleiding of -verklaring, behaald met 6 of hoger vanaf 1 augustus 2015.
- Centraal examen Nederlandse taal 3F als onderdeel van een mbo-opleiding of -verklaring, behaald met 6 of hoger vanaf 1 augustus 2014.

Bewijslast

- Resultaat is 6 of hoger.
- Bevat het referentieniveau (2F of 3F) waarop het eerdere resultaat behaald is.
- Bevat de aanduiding Centraal examen (bijvoorbeeld CE of COE).
- Er is een specifiek resultaat voor het Centraal examen Nederlandse taal, op het juiste referentieniveau vermeld op het bewijsstuk.
- De bewijslast is afgegeven en ondertekend door een (lid van) de examencommissie.

Goed om te weten mbo

Op de resultatenlijst bij het te behalen mbo-diploma, voor de opleiding waar je nu bent ingeschreven, moet in de kolom *onderdeel* "vrijstelling mbo" vermeld worden bij Centraal examen Nederlandse taal. Het eerder behaalde resultaat weegt bij de berekening van het eindcijfer Nederlandse taal mee in de actuele zak-slaagbeslissing voor jouw huidige mbo-opleiding.

Eerder behaald resultaat havo of vwo

- Gemiddelde Centraal examen en schoolexamen luisteren havo of vwo Nederlands behaald met 6 of hoger vanaf 1 augustus 2013.

Bij een diploma behaald in schooljaar 2019/2020 is alleen het schoolexamen luisteren (Covid-maatregelen) van toepassing.

Bewijslast

- Resultaat dient 6 of hoger te zijn.
- Er is een specifiek resultaat voor het Centraal examen Nederlandse taal en schoolexamen luisteren vermeld op het bewijsstuk. *Indien behaald in 2019/2020 alleen schoolexamen.*
- De bewijslast is afgegeven en ondertekend door een (lid van) de examencommissie.

Goed om te weten havo of vwo

Op de resultatenlijst bij het te behalen mbo-diploma voor de opleiding waar je nu bent ingeschreven, moet in de kolom *onderdeel* "vrijstelling havo of vwo" vermeld worden bij Centraal examen Nederlandse taal.

Het eerder behaalde resultaat weegt mee in de actuele zak-slaagbeslissing, bij de berekening van het eindcijfer Nederlandse taal, voor de mbo-opleiding waarvoor je nu bent ingeschreven.

4.3 Nederlandse taal Instellingsexamen

Om voor het onderdeel Instellingsexamen (2 t/m 4) Nederlandse taal vrijstelling te kunnen verkrijgen dien je het Instellingsexamen Nederlandse taal eerder behaald te hebben op hetzelfde referentieniveau of hoger met tenminste eindresultaat 6.

Om dit aan te tonen is je bewijslast cruciaal. Vrijstelling is aan te vragen als je eerder in het mbo het Instellingsexamen Nederlandse taal behaalde. Of je gemiddelde van de schoolexamens spreken, gesprekken en schrijven behaald op havo of vwo is 6 of hoger.

Eerder behaald resultaat **mbo**

- Instellingsexamen Nederlandse taal als onderdeel van een mbo-opleiding of -verklaring, behaald met eindcijfer 6 (gemiddelde spreken, gesprekken voeren en schrijven) of hoger.
- Het referentieniveau van het eerder behaalde eindresultaat is op hetzelfde referentieniveau als van de opleidingen waarvoor je nu ingeschreven bent, of hoger (2F of 3F).

Bewijslast

- Eindresultaat Instellingsexamen is 6 of hoger.
- Bevat het referentieniveau (2F of 3F) waarop het eerdere resultaat behaald is.
- Er is een specifiek resultaat voor het Instellingsexamen Nederlandse taal, op het juiste referentieniveau, vermeld op het bewijsstuk.
- De bewijslast is afgegeven en ondertekend door een (lid van) de examencommissie.

Goed om te weten **mbo**

Op de resultatenlijst bij het te behalen mbo-diploma voor de opleiding waar je nu bent ingeschreven moet in de kolom *onderdeel* "vrijstelling mbo" vermeld worden bij Instellingsexamen Nederlandse taal.

Het eerder behaalde resultaat (spreken, gesprekken voeren en schrijven) weegt mee in de actuele zak-slaagbeslissing, bij de berekening van het eindcijfer Nederlandse taal, voor de mbo-opleiding waarvoor je nu bent ingeschreven.

Eerder behaald resultaat **havo of vwo**

- Gemiddelde eindcijfer schoolexamens spreken, gesprekken en schrijven Nederlands havo of vwo is behaald met 6 of hoger vanaf 1 augustus 2013.

Bewijslast

- Eindresultaat (gemiddelde spreken, gesprekken en schrijven) dient 6 of hoger te zijn.
- De bewijslast is afgegeven en ondertekend door een (lid van) de examencommissie.

Goed om te weten **havo of vwo**

Op de resultatenlijst bij het te behalen mbo-diploma waarvoor je nu bent ingeschreven moet in de kolom *onderdeel* "vrijstelling havo of vwo" vermeld worden bij Instellingsexamen Nederlandse taal. Het eerder behaalde resultaat weegt mee in de actuele zak-slaagbeslissing, bij de berekening van het eindcijfer Nederlandse taal, voor de mbo-opleiding waarvoor je nu bent ingeschreven.

Goed om te weten algemeen

Als je niet in aanmerking komt voor een vrijstelling Instellingsexamen Nederlandse taal bekijk dan of in je aanmerking kan komen voor een vrijstelling voor spreken, gesprekken voeren of schrijven Nederlandse taal.

4.4 Nederlandse taal spreken, gesprekken voeren en/of schrijven

Om voor een van de vaardigheden van het Instellingsexamen (2,3 of 4) Nederlandse taal vrijstelling te kunnen verkrijgen dien je het desbetreffende Nederlandse taal examenonderdeel eerder behaald te hebben op hetzelfde referentieniveau of hoger met tenminste eindresultaat 6.

Om dit aan te tonen is je bewijslast cruciaal. Vrijstelling is aan te vragen als je eerder in het mbo een Instellingsexamen spreken, gesprekken voeren of schrijven Nederlandse taal behaalde. Of je resultaat van een van de schoolexamens spreken, gesprekken en schrijven op havo of vwo is 6 of hoger.

Eerder behaald resultaat mbo

- Spreken, gesprekken voeren of schrijven Nederlandse taal als onderdeel van een mbo-opleiding of -verklaring, behaald met cijfer 6.
- Het referentieniveau van het eerder behaalde resultaat is hetzelfde referentieniveau als van de opleiding waarvoor je nu ingeschreven bent, of hoger (2F of 3F).

Bewijslast

- Het gaat duidelijk om een examenresultaat, geen toets.
- Het examenresultaat spreken, gesprekken voeren of schrijven Nederlandse taal is 6 of hoger.
- Bevat het referentieniveau (2F of 3F) waarop het eerdere resultaat behaald is.
- Het specifieke resultaat voor spreken, gesprekken voeren of schrijven Nederlandse taal is, op het juiste referentieniveau, vermeld op het bewijsstuk.
- De bewijslast is afgegeven en ondertekend door een (lid van) de examencommissie.

Goed om te weten mbo

Het eerder behaalde resultaat weegt mee in de actuele zak-slaagbeslissing, bij de berekening van het Instellingsexamen Nederlandse taal, voor de mbo-opleiding waarvoor je nu bent ingeschreven. Een vrijstelling voor spreken, gesprekken voeren en/of schrijven (een onderdeel) wordt niet vermeld op de resultatenlijst bij het mbo-diploma.

Eerder behaald resultaat havo of vwo

- Het schoolexamen spreken, gesprekken of schrijven havo of vwo Nederlands is behaald met 6 of hoger vanaf 1 augustus 2013.

Bewijslast

- Het gaat duidelijk om een examenresultaat, geen toets.
- Het resultaat (spreken, gesprekken of schrijven) Nederlands is 6 of hoger.
- Er zijn specifieke resultaten van de examens spreken, gesprekken en schrijven vermeld op het bewijsstuk.
- De bewijslast is afgegeven en ondertekend door een (lid van) de examencommissie.

Goed om te weten havo of vwo

Het eerder behaalde resultaat weegt mee in de actuele zak-slaagbeslissing, bij de berekening van het Instellingsexamen Nederlandse taal, voor de mbo-opleiding waarvoor je nu bent ingeschreven. Een vrijstelling voor spreken, gesprekken voeren en/of schrijven (een onderdeel) wordt niet vermeld op de resultatenlijst bij het mbo-diploma.

5 Engels

Een eventuele vrijstelling Engels is uitsluitend van toepassing als je een mbo-4 opleiding volgt bij Capabel Onderwijs. In mbo-2 of mbo-3 is Engels geen generiek (examen)onderdeel.

De examinering Engels bestaat uit de volgende onderdelen:

- Een Centraal examen (CE of COE) Engels, lezen en luisteren (1);
- Het Instellingsexamen Engels, bestaand uit de vaardigheden:
 - Engels spreken (2)
 - Engels gesprekken voeren (3)
 - Engels schrijven (4).

Je kunt vrijstelling aanvragen per onderdeel (1 t/m 4) of voor het geheel Engels, dit is afhankelijk van je eerder behaalde resultaten. Kijk eerst of je in aanmerking kan komen voor een vrijstelling Engels geheel. Is dat niet het geval lees dan de informatie per onderdeel.

5.1 Engels geheel

Om voor Engels (1 t/m 4) als geheel een vrijstelling te kunnen verkrijgen dien je met het eerder behaalde eindresultaat te voldoen aan de actuele zak-slaagbeslissing op het moment dat je diplomeert voor de opleiding waarvoor je nu ingeschreven bent bij Capabel Onderwijs.

- Mbo-4 Engels, A2/B1 B1/B2, eindcijfer 5
Mits daar een 6 voor Nederlandse taal (te behalen of via vrijstelling) tegenover staat, bij diplomering voor je huidige mbo-opleiding waarvoor je ingeschreven bent bij Capabel Onderwijs. Of andersom, een 5 voor Nederlandse taal en een 6 voor Engels (te behalen of via vrijstelling).
Let dus op als je zowel Nederlandse taal en Engels als geheel aanvraagt, dat kan alleen met eindcijfer 5 en 6 of hoger.

Om dit aan te tonen is je bewijslast cruciaal. Vrijstelling is aan te vragen als je eerder in het mbo Engels behaalde of een havo- of vwo-diploma hebt behaald. Met een hbo-diploma is een vrijstelling Engels niet mogelijk, omdat hbo geen koppeling heeft met de niveaus zoals van toepassing binnen het mbo.

Eerder behaalde mbo resultaten

- Je hebt Engels (geheel, 1 t/m 4) behaald in een eerdere mbo-opleiding of met een keuzedeel Engels op hetzelfde referentieniveau A2/ B1, B1/ B2 met tenminste eindcijfer 5.
Het referentieniveau van jouw mbo-4 opleiding vind je in de Examenwijzer van jouw opleiding in het Examenplan.
- Het mbo eindcijfer Engels, is behaald in het studiejaar 2016-2017 (1-8-2016 t/m 31-7-2017) of later. Mits het Centraal examen is geëxamineerd (CE of COE examen).
- Het mbo keuzedeel Engels A2/B1 (K0802) of Engels B1/B2 (K0803) is behaald met tenminste eindcijfer 5.

Bewijslast

- Een kopie mbo-diploma of mbo-verklaring en resultatenlijst waaruit blijkt dat Engels met tenminste een gelijkwaardig referentieniveau A2/B1 of B1/B2 en eindcijfer 5 behaald is.
- Het bewijsstuk is afgegeven na 1-8-2016.

- Het eindresultaat Engels is behaald met een CE of COE examen.
- De kopie resultatenlijst bevat een cijfer voor het Centraal examen (COE), een cijfer voor het Instellingsexamen Engelse taal, een gemiddeld eindcijfer en het referentieniveau.
- Bewijslast is afgegeven en ondertekend door (een lid van) de examencommissie van de exameninstelling of -organisatie.

Goed om te weten mbo

Op de resultatenlijst bij het te behalen mbo-diploma, waarvoor je nu bent ingeschreven moet in de kolom *onderdeel* vrijstelling mbo vermeld worden. Ook worden de (eerder) behaalde cijfers van het

- Centraal examen,
- Instellingsexamen, en
- gemiddeld eindcijfer

vermeld bij uitstroom met diploma. Vandaar dat de bewijslast de afzonderlijke resultaten dient te bevatten.

Eerder behaalde havo of vwo resultaten

- Je hebt een havo of vwo diploma, Engels tenminste eindcijfer 5 of hoger.
- Het eindcijfer Engels is behaald in het studiejaar 2009-2010 (1-8-2009 t/m 31-7-2010) of later. Vanaf dit schooljaar zijn de examens gemiddeld afgenomen op referentieniveau B2.
- Bewijslast is afgegeven en ondertekend door (een lid van) de examencommissie van de exameninstelling of -organisatie.

Goed om te weten havo of vwo

Op de resultatenlijst bij het te behalen mbo-diploma waarvoor je nu bent ingeschreven moet in de kolom *onderdeel* "vrijstelling havo of vwo" vermeld worden. Ook worden de (eerder) behaalde, afzonderlijke (1 t/m 4) resultaten en de eindcijfers

- Centraal examen – bestaat op havo/vwo uit het gemiddelde Centraal examen Engels en het schoolexamen luisteren,
Indien je het havo of vwo diploma behaalde in schooljaar 2019/2020 is het schoolexamen het eindcijfer (vanwege Covid-pandemie ministerieel besluit geen centrale examen) Op je resultatenlijst bij het behalen van je mbo-opleiding waarvoor je nu ingeschreven bent, wordt bij Engels alleen het eindcijfer vermeld (niet Centraal examen en Instellingsexamen apart).
- Instellingsexamen bestaat uit gemiddelde spreken, gesprekken en schrijven Engels havo of vwo schoolexamen, en
- gemiddeld eindcijfer mbo bestaand uit gemiddelde Centraal examen en Instellingsexamen

vermeld, bij uitstroom met diploma. Vandaar dat de bewijslast de afzonderlijke resultaten dient te bevatten.

Goed om te weten algemeen

Kom je niet in aanmerking voor een gehele vrijstelling is het misschien mogelijk om voor het centrale of Instellingsexamen vrijstelling aan te vragen. Zie de volgende pagina's.

5.2 Engels Centraal examen

Om voor het onderdeel Centraal examen (CE of COE) Engels vrijstelling te kunnen verkrijgen dien je het Centraal examen Engels eerder behaald te hebben op hetzelfde referentieniveau A2, B1 of hoger met tenminste eindresultaat 6.

Om dit aan te tonen is je bewijslast cruciaal. Vrijstelling is aan te vragen als je eerder in het mbo het Centraal examen (CE of COE) Engels behaalde. Of een havo of vwo Centraal examen Engels en schoolexamen luisteren.

Eerder behaald resultaat **mbo**

- Centraal examen Engels als onderdeel van een mbo-opleiding of -verklaring, behaald met 6 of hoger vanaf 1 augustus 2016.

Bewijslast

- Resultaat is 6 of hoger.
- Bevat het referentieniveau (A2, B1, B2) waarop het eerdere resultaat behaald is.
- Bevat de aanduiding Centraal examen (bijvoorbeeld CE of COE).
- Er is een specifiek resultaat voor het Centraal examen Engels op het juiste referentieniveau vermeld op het bewijsstuk.
- De bewijslast is afgegeven en ondertekend door een (lid van) de examencommissie.

Goed om te weten **mbo**

Op de resultatenlijst bij het te behalen mbo-diploma voor de opleiding waar je nu bent ingeschreven moet in de kolom *onderdeel* vrijstelling mbo vermeld worden bij Centraal examen Engels.

Het eerder behaalde resultaat weegt mee in de actuele zak-slaagbeslissing, bij de berekening van het eindcijfer Engels, voor de mbo-opleiding waarvoor je nu bent ingeschreven.

Eerder behaald resultaat **havo of vwo**

- Gemiddelde Centraal examen Engels en schoolexamen luisteren havo of vwo behaald met 6 of hoger vanaf 1 augustus 2009.

Bij een diploma behaald in schooljaar 2019/2020 is alleen het schoolexamen luisteren (Covid-maatregelen) van toepassing.

Bewijslast

- Resultaat dient 6 of hoger te zijn.
- Er is een specifiek resultaat voor het examen centrale en schoolexamen Engels en luisteren vermeld op het bewijsstuk.

Diploma behaald in schooljaar 2019/2020 dan is alleen het schoolexamen luisteren (Covid-maatregelen) van toepassing.

- De bewijslast is afgegeven en ondertekend door een (lid van) de examencommissie.

Goed om te weten **havo of vwo**

Op de resultatenlijst bij het te behalen mbo-diploma, voor de opleiding waar je nu bent ingeschreven moet in de kolom *onderdeel* "vrijstelling havo of vwo" vermeld worden bij Centraal examen Engels.

Het eerder behaalde resultaat weegt mee in de actuele zak-slaagbeslissing, bij de berekening van het eindcijfer Engels voor de mbo-opleiding waarvoor je nu bent ingeschreven.

5.3 Engels Instellingsexamen

Om voor het onderdeel Instellingsexamen Engels (2 t/m 4) vrijstelling te kunnen verkrijgen dien je het Instellingsexamen Engels eerder behaald te hebben op hetzelfde niveau A2/B1, B1/B2 of hoger met tenminste eindresultaat 6. Het niveau wat je dient te behalen in de opleiding waarvoor je ingeschreven bent vind je in de Examenwijzer.

Om dit aan te tonen is je bewijslast cruciaal. Vrijstelling is aan te vragen als je eerder in het mbo het Instellingsexamen Engels behaalde. Of je gemiddelde van de schoolexamens spreken, gesprekken en schrijven op havo of vwo is 6 of hoger.

Eerder behaald resultaat **mbo**

- Instellingsexamen Engels als onderdeel van een mbo-, opleiding of verklaring, behaald met eindcijfer 6 (gemiddelde spreken, gesprekken voeren en schrijven) of hoger.
- Het niveau van het eerder behaalde eindresultaat is op hetzelfde niveau als van de opleiding waarvoor je nu ingeschreven bent, of hoger (A2/B1, B1/B2).

Bewijslast

- Eindresultaat Instellingsexamen is 6 of hoger.
- Bevat het niveau (A2,B1,B2) waarop het eerdere resultaat behaald is.
- Er is een specifiek resultaat voor het Instellingsexamen Engels, op het juiste niveau.
- De bewijslast is afgegeven en ondertekend door een (lid van) de examencommissie.

Goed om te weten **mbo**

Op de resultatenlijst bij het te behalen mbo-diploma, voor de opleiding waar je nu bent ingeschreven moet in de kolom *onderdeel* "vrijstelling mbo" vermeld worden bij Instellingsexamen Engels.

Het eerder behaalde resultaat (spreken, gesprekken voeren en schrijven) weegt mee in de actuele zak-slaagbeslissing, bij de berekening van het eindcijfer Engels, voor de mbo-opleiding waarvoor je nu bent ingeschreven.

Eerder behaald resultaat **havo of vwo**

- Gemiddelde eindcijfer schoolexamens spreken, gesprekken en schrijven Engels havo of vwo is behaald met 6 of hoger vanaf 1 augustus 2013.

Bewijslast

- Eindresultaat (gemiddelde spreken, gesprekken en schrijven) Engels dient 6 of hoger te zijn.
- Er is een specifiek resultaat voor het Instellingsexamen Engels, op het juiste niveau.
- De bewijslast is afgegeven en ondertekend door een (lid van) de examencommissie.

Goed om te weten havo of vwo

Op de resultatenlijst bij het te behalen mbo-diploma, voor de opleiding waar je nu bent ingeschreven moet in de kolom *onderdeel* "vrijstelling havo of vwo" vermeld worden bij Instellingsexamen Engels.

Het eerder behaalde resultaat weegt mee in de actuele zak-slaagbeslissing, bij de berekening van het eindcijfer Engels, voor de mbo-opleiding waarvoor je nu bent ingeschreven.

Goed om te weten algemeen

Als je niet in aanmerking komt voor een vrijstelling Instellingsexamen Engels bekijk dan of in aanmerking kan komen voor een vrijstelling voor spreken, gesprekken voeren of schrijven Engelse taal.

5.4 Engels spreken, gesprekken voeren en/of schrijven

Om voor een van de Instellingsexamens (2,3 of 4) Engels vrijstelling te kunnen verkrijgen dien je het desbetreffende examenonderdeel Engels eerder behaald te hebben op hetzelfde referentieniveau of hoger met tenminste eindresultaat 6.

Om dit aan te tonen is je bewijslast cruciaal. Vrijstelling is aan te vragen als je eerder in het mbo een Instellingsexamen spreken, gesprekken voeren of schrijven Engels behaalde. Of je resultaat van een van de schoolexamens spreken, gesprekken en schrijven Engels havo of vwo is 6 of hoger.

Eerder behaald resultaat mbo

- Spreken, gesprekken voeren of schrijven Engels als onderdeel van een mbo-opleiding of -verklaring, behaald met cijfer 6.
- Het niveau van het eerder behaalde resultaat is op hetzelfde referentieniveau als van de opleidingen waarvoor je nu ingeschreven bent: A2, B1, of hoger.

Bewijslast

- Het gaat duidelijk om een examenresultaat, geen toets.
- Het examenresultaat van spreken, gesprekken voeren of schrijven Engels is 6 of hoger.
- Bevat het referentieniveau (A2, B1,B2) waarop het eerdere resultaat behaald is.
- Het specifieke resultaat voor spreken, gesprekken voeren of schrijven Engels is, op het juiste niveau, vermeld op het bewijsstuk.
- De bewijslast is afgegeven en ondertekend door een (lid van) de examencommissie.

Goed om te weten mbo

Op de resultatenlijst bij het te behalen mbo-diploma, voor de opleiding waar je nu bent ingeschreven, moet in de kolom *onderdeel* "vrijstelling mbo" vermeld worden bij het examenonderdeel spreken, gesprekken voeren of schrijven Engels.

De eerder behaalde resultaten (spreken, gesprekken voeren of schrijven) wegen mee in de actuele zak-slaagbeslissing, bij de berekening van het eindcijfer Instellingsexamen Engels, voor de mbo-opleiding waarvoor je nu bent ingeschreven.

Eerder behaald resultaat havo of vwo

- Het schoolexamen Engels spreken, gesprekken of schrijven havo of vwo is behaald met 6 of hoger vanaf 1 augustus 2009.

Bewijslast

- Het gaat duidelijk om een examenresultaat, geen toets.
- Het resultaat (spreken, gesprekken of schrijven) Engels is 6 of hoger.
- Er zijn specifieke resultaten van de examens spreken, gesprekken en schrijven vermeld op het bewijsstuk.
- De bewijslast is afgegeven en ondertekend door een (lid van) de examencommissie.

Goed om te weten havo of vwo

Op de resultatenlijst bij het te behalen mbo-diploma, voor de opleiding waar je nu bent ingeschreven, moet in de kolom *onderdeel* "vrijstelling havo of vwo" vermeld worden bij het onderdeel spreken, gesprekken voeren of schrijven Engels.

Het eerder behaalde resultaat weegt mee in de actuele zak-slaagbeslissing, bij de berekening van het Instellingsexamen Engelse taal, voor de mbo-opleiding waarvoor je nu bent ingeschreven.

6 Rekenen

De examinering rekenen generiek wordt afgenomen met een Centraal examen (CE of COE).

Om voor het onderdeel Centraal examen (CE of COE) rekenen vrijstelling te kunnen verkrijgen, dien je het Centraal examen rekenen eerder behaald te hebben op hetzelfde referentieniveau 2F of 3F hoger met tenminste eindresultaat 6. Rekenen telt nog niet mee in de zak-slaagbeslissing bij het mbo-diploma. Toch krijg je alleen vrijstelling bij een 6 of hoger. Er geldt zolang je rekenen niet behaald een inspanningsverplichting om zo goed mogelijk te worden in rekenen. Bij mbo-opleidingen die starten vanaf het schooljaar 2022/2023 telt rekenen wel mee voor het behalen (of niet) van je mbo-diploma.

Vrijstelling is aan te vragen als je eerder in het mbo het centrale examen (CE of COE) rekenen behaalde in het mbo, of de rekentoets (3F) behaalde op havo of vwo.

Eerder behaald resultaat **mbo**

- Centraal examen rekenen als onderdeel van een mbo-opleiding of -verklaring, behaald met 6 of hoger vanaf 1 augustus 2016.

Bewijslast

- Resultaat is 6 of hoger.
- Bevat het referentieniveau (2F of 3F) waarop het eerdere resultaat behaald is.
- Bevat de aanduiding Centraal examen (bijvoorbeeld CE of COE).
- Er is een specifiek resultaat voor het Centrale examen rekenen op het juiste referentieniveau vermeld op het bewijsstuk.
- De bewijslast is afgegeven en ondertekend door een (lid van) de examencommissie.

Eerder behaald resultaat **havo of vwo**

- Rekentoets havo of vwo behaald met 6 of hoger.
De rekentoets "standaard" 3F bij havo of vwo is afgeschaft in 2019. Er kan alleen vrijstelling worden verleend als het rekenresultaat vermeld dat het om een rekentoets gaat op niveau 3F en vermeld staat op de kopie van de officiële resultatenlijst bij het diploma havo of vwo.

Bewijslast

- Resultaat dient 6 of hoger te zijn.
- Kopie officiële resultatenlijst bij havo of vwo waarop staat:
 - Rekentoets;
 - Het referentieniveau 3F.
- De bewijslast is afgegeven en ondertekend door een (lid van) de examencommissie.

Goed om te weten algemeen

Op de resultatenlijst bij het te behalen mbo-diploma, voor de opleiding waar je nu bent ingeschreven moet in de kolom *onderdeel* "vrijstelling havo of vwo" vermeld worden bij Centraal examen rekenen.

7 BPV-uren

BPV staat voor beroepspraktijkvorming, ook wel stage genoemd. Bij BOL en BBL geldt een minimale urennorm voor BPV-uren tijdens de kwalificatie en tijdens de keuzedelen om voor het diploma in aanmerking te komen. Tijdens de BPV ontwikkel je je van student naar examenkandidaat.

Bij de Flexibele leerweg (FL+) en afstandsonderwijs geldt geen norm, de uren zijn een indicatie. Ook binnen deze leerwegen ontwikkel je je van student naar examenkandidaat.

Er wordt uitsluitend bij de opleiding Mbo-Verpleegkundige (eventueel) deels vrijstelling verleend voor praktijk-, BPV-uren.

Mbo-Verpleegkundige

Voor de opleiding Mbo-Verpleegkundige kan gedeeltelijk vrijstelling worden verleend voor de BPV. Deze vrijstelling hoef je *niet* aan te vragen maar is individueel aan je toegekend op basis van de bewijstukken die je mee moet sturen voor je inschrijving. Je wordt bij Capabel Onderwijs uitsluitend toegelaten tot de opleiding Mbo-Verpleegkundige indien je in het bezit bent van een diploma Verzorgende-IG en relevante werk-, stage-uren. Nadere informatie over de vrijstelling die verleend kan worden voor deze opleiding staan in het document *Toelating tot de Opleiding Mbo-Verpleegkundige*. Deze toelichting ontvangen studenten Mbo-Verpleegkundige bij aanmelding voor de opleiding.

8 Burgerschap

Burgerschap sluit je in de mbo-opleiding waarvoor je ingeschreven bent met het maken en inleveren van portfolio's. Per domein (4) maak je een portfolio en beoordeelt Capabel Onderwijs of je voldoet aan de vereisten van de inspanningsverplichting.

Voor de inspanningsverplichting Burgerschap kan vrijstelling worden verleend indien je in een voorgaande mbo-opleiding, niet langer dan 5 jaar geleden, voldaan hebt aan de eisen van Burgerschap.

Bewijslast

- Een kopie van de resultatenlijst van je mbo-diploma waarmee specifiek aantoonbaar gemaakt wordt dat voldaan is aan de inspanningsverplichting voor Burgerschap;
- Het resultaat (voldaan) is niet langer dan 5 jaar geleden afgegeven;
- De bewijslast is afgegeven en ondertekend door een (lid van) de examencommissie.

Goed om te weten

Als je bij aanvang van de opleiding 30 jaar of ouder bent en je aan kan tonen dat je de inhoud van de 4 dimensies Burgerschap beheerst, door het behalen van instaptoetsen, is het mogelijk om vrijstelling per behaalde dimensie te verkrijgen. De toetsen worden als je 30 jaar of ouder bent, bij de start van de opleiding door Capabel Onderwijs automatisch aangeboden, in MijnCapabel. Je hoeft dit niet aan te vragen.

- Indien per dimensie de afzonderlijke toetsresultaten 6 of hoger zijn krijg je voor die dimensie vrijstelling.
- Je hebt per toets één poging.
- Er is uitsluitend vrijstelling mogelijk per dimensie.
- Als een van de toetsresultaten binnen een dimensie lager dan 6 is wordt voor die dimensie *geen* vrijstelling verleend.
- Voor de dimensies waar je geen vrijstelling voor krijgt, volg je het programma en maak je de portfolio('s) en lever je deze in.

Let op! De toetsen zijn uitsluitend 30 dagen na de startdatum van je opleiding toegankelijk en te maken. Na 30 dagen vervalt deze mogelijkheid.

Bewijslast

- Toetsresultaat Vitaal Burgerschap, tenminste 6.
- Toetsresultaat Economische dimensie, tenminste 6.
- Toetsresultaat Politiek-juridische dimensie, tenminste 6.
- Toetsresultaat Sociaal-maatschappelijke dimensie, tenminste 6.

9 Loopbaan

Om goed inzetbaar te blijven op de arbeidsmarkt, is het belangrijk dat iedereen zich blijft ontwikkelen. Beroepen, branches en sectoren ontwikkelen voortdurend. Dit vraagt binnen jouw loopbaan anticiperen op de ontwikkelingen.

Voor het onderdeel loopbaan, waarvoor een inspanningsverplichting geldt, is vrijstelling niet mogelijk. Beroepen veranderen in de tijd, door de wens/verwachting van de klant, technologische ontwikkelingen, etc. Voor jouw loopbaan is het dan ook belangrijk dat jij je blijft ontwikkelen qua kennis, vaardigheden en ervaring. Zo blijf je wendbaar, productief en duurzaam inzetbaar. Om te voldoen aan de inspanningsverplichting voor Loopbaan maak je de loopbaanopdrachten in MijnCapabel en maakt je actief gebruik van de studiecoaching.

Bijlage

Vinklijstje vrijstelling mogelijk

- Beroepsgericht examen(s) Welke _____

- Keuzedeelexamen(s) Welke _____

- Nederlandse taal geheel
bij nee ↓
- Nederlandse taal Centraal examen (CE of COE)
- Nederlandse taal Instellingsexamen
bij nee ↓
- Nederlandse taal spreken
- Nederlandse taal gesprekken voeren
- Nederlandse taal schrijven

- Engels geheel
bij nee ↓
- Engels Centraal examen (CE of COE)
- Engels Instellingsexamen
bij nee ↓

- Engels spreken
- Engels gesprekken voeren
- Engels schrijven

- Per gewenste vrijstelling beschik ik over sluitende bewijslast*

Op MijnCapabel zijn vrijstellingen aan te vragen.